

TER BESLUITVORMING
Aan: MPVO

Voortgezet Onderwijs

Van

Datum

09 februari 2022

Referentie

Bijlagen

2: 1. Argumentatie verlenging
bestedingstermijn; 2.
Kamerbrief – Bijsturing NP
Onderwijs

**Interdepartementaal
afgesteld**

EZK, VWS, SZW

nota

Aanlevering MR - Kamerbrief NP Onderwijs verdeling
middelen en verlenging bestedingstermijn NP Onderwijs

Aanleiding

We willen binnen twee weken de Kamer informeren over de verdeling van de middelen en de verlenging van de bestedingstermijn, zoals toegezegd in het vragenuurtje van 8/2. Met deze nota beantwoorden uw vragen uit de vorige nota en leggen we de nieuwe versie van de Kamerbrief aan u voor, zodat deze kan worden aangeleverd voor de MR van 18/2. Dit betekent dat de stukken voor de MR vrijdagochtend (11/2) ondertekend moeten zijn om agendering in de MR van 18/2 te kunnen garanderen.

LET OP: Voordat de brief doorgang kan vinden naar de MR moet er overeenstemming zijn over de invulling van de 230 miljoen. Zo lang dit niet is gebeurd, adviseert FEZ negatief.

Geadviseerd besluit

U wordt gevraagd of:

- u de bijgevoegde brief zo voor wilt leggen in de MR van 18/2?
- u het aanbiedingsformulier voor de MR wilt ondertekenen?

Zie opmerkingen in brief.

Kernpunten

- De antwoorden op uw vragen vanuit de vorige nota/brief vindt u in de toelichting.
- Over de overige onderwerpen, zoals de arbeidsmarkttoelage, die in de tweede kick-off-brief zullen worden besproken, zullen we u later informeren.
- Op uw verzoek zijn de volgende aanpassingen in de kamerbrief gemaakt:
 - o Er is in de brief en in de titel duidelijker gemaakt dat dit al een eerste kick-off-brief betreft met een bijsturing van het programma.
 - o In de brief is ook opgenomen dat er in april een tweede kick-off-brief volgt, waarin we onder andere het welbevinden zullen bespreken.
 - o In de inleiding zijn de acties die we gaan nemen aangekondigd.
 - o Er is een reflectie op het proces rondom de totstandkoming van het NP Onderwijs opgenomen.
 - o Er is kort toegelicht hoe de overgang naar de maatregelen vanuit het regeerakkoord zal lopen.
 - o Er is opgenomen dat we bezig zijn met de uitwerking van het regeerakkoord.
 - o U kondigt aan in de brief van april te willen verkennen hoe het welbevinden van leerlingen beter gemonitord kan worden en wat er nodig is voor scholen om leerlingen op dit vlak goed te begeleiden.

- De brief is ook interdepartementaal afgestemd. Hieruit zijn geen nieuwe aandachtspunten voortgekomen behalve de bekende aandachtspunten die 14/2 in een bilateraal met MFIN worden besproken.
- Het vervolgproces is:
 - o 11/2 begin van de dag stukken aanleveren voor de MR van 18/2.
 - o 10/2 ambtelijk overleg met de raden om ze op hoofdlijnen te informeren.
 - o 14/2 een bilateraal met MFIN over de verdeling van de middelen.
 - o 16/2 delen van het definitieve voorstel voor de verdeling van de middelen in het ambtelijk overleg met alle veldpartijen.
 - o 18/2 bespreken van de verdeling van de middelen en verlenging van de looptijd van het programma in de MR.
 - o 18/2 versturen brief aan de Kamer als er overeenstemming is bereikt in de MR.

Datum
9 februari 2022

Bestedingstermijn

- Conform uw wens zijn we nu uitgegaan van een bestedingstermijn van twee jaar. De brief is hier ook op aangepast.
- Het beeld bij FIN is nu nog dat verlenging met één jaar plaatsvindt. Ook is dit ingebracht als bespreekpunt voor het BWO. Het is dan ook raadzaam om in het overleg met MFIN expliciet de periode waarmee de bestedingstermijn moet worden verlengd te bespreken. Daarnaast is FIN voorstander van het aanpassen van de looptijd van het programma via de Rijksbegroting (zie punt 3 onder toelichting).

Toelichting

Aan de hand van de vorige nota en brief had u nog een aantal vragen. Hieronder vindt u de beantwoording van deze vragen.

1. Gaan er extra middelen naar de midden SES in de voorgestelde verdeling voor het 2^e schooljaar?

Het antwoord op deze vraag is afhankelijk van of er vergeleken wordt met (a) de middelen die scholen vorig jaar ontvingen of (b) het voorkeursscenario van het ministerie van Financiën.

- a. Wanneer vergeleken wordt met de middelen die scholen vorig schooljaar ontvingen, is het antwoord dat er in het VO aanzienlijk meer geld is voor de midden SES leerlingen, en in het PO in sommige gevallen net wat minder. Dit komt doordat het vaste bedrag in het VO omhoog gaat en het bedrag per achterstandspunt ook. In het PO gaat het vaste bedrag wat omlaag maar het bedrag per achterstandspunt wel omhoog. De midden SES leerlingen zitten vrij gelijkmatig verdeeld over alle categorieën scholen (alle percentielen in achterstandsscores). Er zitten wel relatief meer midden SES leerlingen op scholen met een hogere achterstandsscore. Desondanks zullen er ook leerlingen met een midden SES op scholen zitten met een lagere achterstandsscore.

	Bedragen per leerling 2021/2022	Bedragen per leerling 2022/2023
PO	700 euro	500 euro
VO	700 euro	820 euro

Datum
9 februari 2022

b. Wanneer vergeleken wordt met het voorkeursscenario van het ministerie van Financiën, zijn er voor de midden SES leerlingen meer middelen in zowel het PO als het VO in het OCW scenario. FIN stelt voor de middelen die in hun scenario niet ingezet worden, terug te laten vloeien naar de schatkist.

	Voorstel bedrag per leerling 2022/2023 OCW	Voorstel bedrag per leerling 2022/2023 FIN
PO	500 euro	58 euro
VO	820 euro	660 euro

2. Wat is er nodig om extra middelen naar de midden SES te krijgen?

Wanneer we het door ons voorgestelde scenario zouden willen aanpassen om meer middelen te richten op de midden SES, dan zouden deze middelen weggehaald moeten worden bij (a) de lage SES leerlingen of (b) de hoge SES leerlingen.

- Minder middelen naar lage SES: In het huidige scenario is op dit punt aangesloten op de onderzoeken van NCO en Cito. Wanneer we het bedrag dat naar de scholen met een positieve achterstandsscore gaat omlaag brengen, sluiten we op dit punt minder goed aan bij de onderzoeksresultaten.
- Minder middelen naar hoge SES: De scholen met relatief veel hoge SES leerlingen ontvangen alleen het bedrag per leerling (dus geen aanvullende middelen). Wanneer hier middelen weggehaald worden, betekent dit dat we in het PO onder het bedrag van 500 euro per leerling zakken, met de eerder benoemde nadelen (verwachtingen van scholen, belang sociaal-emotionele ontwikkeling, nog geen geschikte indicator dus lastig in de uitvoering).

3. Valt er iets te zeggen voor het aanpassen van de looptijd via de rijksbegroting i.p.v. via de bestedingstermijn voor scholen?

FIN is voorstander van het aanpassen van de looptijd van het programma via de Rijksbegroting. Wanneer het programma met twee jaren wordt verlengd ontvangen de scholen voor volgend schooljaar 1/3e van de middelen. In totaal ontvangen scholen nog wel minimaal 500 euro per leerling wanneer de bedragen die ze in de 3 jaren ontvangen bij elkaar worden opgeteld. Nadeel hiervan is dat er aan scholen gecommuniceerd is dat ze dit jaar minimaal 500 euro per leerling krijgen. Hier zijn dus ook hun schoolprogramma's op gebaseerd, en hier hebben ze mogelijk ook personeel voor aangenomen. De scholen die hun programma's conform planning willen uitvoeren, komen hiermee in een lastige positie. Dus juist de scholen die met veel urgentie de vertragingen willen inlopen, worden hiermee benadeeld. Scholen kunnen dan dus niet kijken welke planning van het schoolprogramma wenselijk is in hun eigen situatie. Daarbij is het belangrijk om te realiseren dat de middelen niet kunnen worden teruggevorderd als ze niet (tijdig) wordt uitgegeven.

4. Hoe zorgen we voor een soepele overgang van de middelen van het NP Onderwijs naar het regeerakkoord?

Voor de overgang naar de RA-middelen is het vooral van belang dat het NP Onderwijs wordt verlengd, wanneer dit niet het geval is ontstaat er namelijk een piek in de middelen die scholen krijgen in 2022. Het maakt voor het evenredig verdelen van de middelen (NP Onderwijs en RA) en dus voor een soepele

overgang niet veel uit of het NP Onderwijs met 1 jaar of 2 jaar wordt verlengd. Beide verlengingen zullen de piek in 2022 dempen, en in beide gevallen zullen we als OCW zorgen voor een soepele overgang van het NP Onderwijs naar het masterplan basisvaardigheden. Scholen kunnen zelf de middelen zo inzetten dat voor hen een soepele overgang wordt gecreëerd naar de middelen uit het coalitieakkoord.

Datum
9 februari 2022

5. Kan het kwantitatieve beeld van de leervertragingen en de effectiviteit van het programma ook in de tweede voortgangsrapportage in april wilden weergegeven?

Nee. De voortgang van het inlopen van de leervertragingen meten we aan de hand van bestaande toetsmomenten en instrumenten in het po en vo. Op deze manier kunnen we een goede vergelijking te maken met pre-coronajaren. De belangrijkste kwantitatieve bron zijn de toetsresultaten uit leerlingvolgsystemen. Veel scholen, zowel in het po als vo, maakten voor corona al gebruik van één van de grote toetsaanbieders, waardoor de vergelijking met pre-coronajaren goed te maken valt en het beeld ook representatief is. In het kader van NP Onderwijs benutten wij deze data voor het eerst op stelselniveau. In het vo worden de toetsen aan het einde van het schooljaar afgenomen. In het po worden ook tussentijds toetsen (M-toetsen) afgenomen in groep 3 t/m 7. NRO zal op zijn vroegst in mei over de M-toetsen rapporteren. Bij de tweede voortgangsrapportage zijn dus simpelweg geen nieuwe toetsresultaten beschikbaar. Over de effectiviteit van het programma en de interventies kunnen we wél wat vertellen aan de hand van de enquêtes onder schoolleiders en leraren.

TER INFORMATIE

Aan: MPVO

Voortgezet Onderwijs

Van

Datum

01 februari 2022

Referentie

31347835

Bijlagen

2

nota

Vervolgnota NP Onderwijs - Verdeling middelen en
looptijd programma

Aanleiding

In het overleg van 1 februari jl. heeft u gevraagd om een onderbouwing voor de benadering van de midden SES leerlingen in de voorgestelde verdeling van de middelen en om een afweging voor de verlenging van de looptijd van het NP Onderwijs met 1 of 2 jaar. Met deze nota voldoen we aan uw verzoek. Daarnaast leggen we graag de conceptkamerbrief aan u voor.

Beslispunten

U wordt gevraagd om:

1. Een reactie op de inhoud en opzet van de kamerbrief.
2. Een besluit te nemen over de looptijd van het programma, door verlenging met 1 of 2 jaar.

Toelichting

Planning

- Op dinsdag 8 februari vindt er een ambtelijk interdepartementaal overleg plaats waarin wij een korte presentatie zullen geven over de verdeling van de middelen.
- Op dinsdag 8 februari spreekt u met MOCW over de toedeling van de taakstelling van €230 miljoen.
- Op verzoek van FIN, zal er een bilateraal worden ingepland. Dit zal waarschijnlijk plaatsvinden op woensdag 9 februari.
- De brief staat op de agenda van de MR van 18 februari. De stukken hiervoor moeten op vrijdag 11 februari bij AZ zijn.

Ad 1) Kamerbrief - inhoud, midden SES en overige onderwerpen

- De bijgevoegde conceptkamerbrief wordt nog aangepast op taal en toon. Communicatie zal ook nog meelezen op de brief. U wordt nu gevraagd vooral mee te kijken op de inhoud van de brief.
- In deze Kamerbrief wordt de verdeling van de middelen voor het schooljaar 2022/2023 toegelicht. Op sommige punten is de koers verlegd. Zo wordt er beter aangesloten bij de onderzoeken en de voortgangsrapportage, maar houden we tegelijkertijd oog voor de continuïteit.
- Hoe leerlingen met een midden sociaaleconomische status (SES) worden bereikt krijgt extra aandacht. In het kort wordt de midden SES als volgt bereikt:
 - Een groot deel van het budget gaat naar het basisbedrag per leerling (ongeveer 78%). Daarmee kan de midden-SES goed worden bereikt omdat deze een vrij gelijkmatige verdeling kent over alle scholen.

- Wel is het aantal leerlingen met ouders met een midden SES hoger op scholen met een hogere achterstandsscore van het CBS. Deze groep leerlingen kan daarom benaderd worden middels de achterstandsscores van het CBS.
- De combinatie van het basisbedrag en de achterstandsmiddelen zorgt er dus voor dat de midden SES voldoende wordt bereikt. *→ end als je middelen SES zou willen verhogen, wat dan nodig?*
- Ook bij de verdeling van de middelen voor het schooljaar 2021/2022 was sprake van een basisbedrag en achterstandsmiddelen (waarmee dus ook de midden SES werd bereikt). Toen was alleen nog niet bekend dat ook leerlingen met een midden SES hogere achterstanden hadden. *Daarmee bedelen jullie de achterstand score van CBS? Anders zegt dit niets*
- U kunt in uw eigen communicatie richting scholen en in de Kamerbrief desgewenst ook nog benadrukken dat het belangrijk is dat er extra aandacht is voor deze groep.
- Het basisbedrag in het VO wordt groter dan in het PO. In de brief zijn de minimale bedragen genoemd. Dit is nog wel onder voorbehoud en hangt af van het besluit over de € 230 miljoen. De uitkomst van de toedeling van de taakstelling van € 230 miljoen kan invloed hebben op de teksten in de brief.
- In de brief wordt ingegaan op het advies van Platform Perspectief Jongeren. Er is toegezegd dat we met een reactie zouden komen. Dat doen we nu middels deze brief. *Ik wil echt een (eerst) kick-off brief in feb...*
- Daarnaast vindt u in de bijlage ook een overzicht van onderwerpen die in het schriftelijk overleg en/of door de Algemene Rekenkamer worden geagendeerd en die we voorstellen te behandelen in de kick-off-brief van april. Voor deze behandeling is de informatie uit de volgende voortgangsrapportage(s) cruciaal. Wij horen graag of u hiermee akkoord bent.

Datum
1 februari 2022

Ad 2) Verlenging looptijd programma met 1 of 2 jaar

- De verlenging van de looptijd van het programma houdt de facto in dat de bestedingstermijn van scholen enerzijds en de monitoring en de ondersteuning geboden door OCW anderzijds, wordt verlengd. Er komt geen extra geld beschikbaar, en de subsidieregelingen die samenhangen met het NP Onderwijs worden niet verlengd. De toekenning van de middelen blijft hetzelfde en is eenmalig voor schooljaar 2022/2023.
 - Aandachtspunt: Financiën heeft een andere interpretatie van het verlengen van de looptijd. Zij willen de middelen schuiven op de Rijksbegroting. *→ is daar nog iets weer te zeggen, of helemaal niet?*
- Er zijn vorig jaar twee moties ingediend over de looptijd van het programma. Hierbij was de stemverhouding als volgt:
 - Alle partijen waren voor de motie van Meenen/Segers (voorstel 1 jaar).
 - VVD, D66 en CU stemden tegen de motie Peters/Bisschop (voorstel 2 jaar).
- De huidige politieke tendens is onbekend. Uw PA gaat deze nog sonderen. Het is mogelijk dat er nu meer partijen neigen naar twee jaar vanwege de verslechterde coronasituatie.
- Voorkeur voor verlenging met 1 of 2 jaar is al kort voorgelegd aan veldpartijen:
 - Ambtelijk overleg¹ met veldpartijen: voorkeur voor 2 jaar, met als belangrijkste argument dat zij door scholensluiting en lesuitval weinig tot

¹ In het ambtelijk overleg zijn de volgende partijen vertegenwoordigd: VO-raad, PO-raad, AVS, AOb, Lerarencollectief, Sectorraad GO, Sectorraad PRO, SPV, Fvov, LAKS, Ouders in Onderwijs, Voor werkende Ouders, BMK en BOinK.

niets aan het programma hebben kunnen doen. Ook komt dit voor partijen toch meer in de buurt van structureel geld. De voorzitter van de VO-raad is echter iets terughoudender met een verlenging van 2 jaar, aangezien mogelijk de urgentie afneemt en de middelen van het nieuwe RA met de NP Onderwijsmiddelen vermengd worden. De voorzitter van de PO-raad heeft een voorkeur voor het verlengen met 2 jaar en ziet de samenloop met het RA juist als kans om een goede overgang te faciliteren. Zij willen dit echter nog wel voorleggen aan de achterban.

Datum
1 februari 2022

- Wanneer een verlenging van 2 jaar wordt overwogen, is stevige management by speech nodig, om urgentie te blijven benadrukken.

Hieronder de afwegingen voor de beide scenario's:

Ma 2 jaar. ok. Toch?

	Scenario A: verlenging van het programma met 1 jaar	Scenario B: verlenging van het programma met 2 jaar
Afwegingen	(+) De urgentie van het programma wordt behouden. Het is namelijk van belang om de leerlingen die nu last hebben van de vertragingen zo snel mogelijk te ondersteunen, zodat er geen 'coronageneratie' ontstaat die blijvend last heeft van de pandemie. (+) Er is ruimte om de middelen en doelen van het NP Onderwijs beter over te laten lopen in de middelen en doelen van het RA. (+) Het programma blijft incidenteel. (+) Geen groot verschil (0,5 jaar) met de looptijd van het programma voor mbo/ho. (-) We weten niet of de pandemie nu op zijn einde loopt en of de komende periode vol aan herstel gewerkt kan worden.	(+) Houdt beter rekening met de onvoorspelbaarheid van de coronapandemie en de beperkingen in de uitvoering en mogelijk toegenomen vertragingen. (+) Langere monitoring. (+) De € 8,5 miljard is gebaseerd op een vierjarig programma. De looptijd is, in de onderhandelingen met FIN, teruggebracht tot 2,5 jaar. Een verlenging van 2 jaar zou dus nog in verhouding zijn met de middelen. (-) Door de langere looptijd, is het mogelijk minder duidelijk welke effecten zijn bereikt door het NP Onderwijs en welke effecten het resultaat zijn van de middelen uit het RA. (-) Kans om de vraag vanuit de Kamer/het veld om aanvullende middelen, omdat de helft van de middelen in het eerste jaar besteed moesten worden. Deze zijn echter niet beschikbaar. (-) Verschil van 1,5 jaar met looptijd van programma voor mbo/ho.

TER BESLUITVORMING
Aan: MPVO

*een kleine lettertype maakt de
Nota niet korter :-)*

nota

Besluiten NP Onderwijs: verdeling middelen /
communicatie / looptijd programma

Voortgezet Onderwijs

Van

Datum

27 januari 2022

Referentie

Bijlagen

1 - toelichting geschilpunten en
financiële plaatje

Aanleiding

Aan de Kamer en het veld is toegezegd dat zij begin 2022 geïnformeerd worden over de verdeling van de middelen voor het tweede schooljaar van het NP Onderwijs (2022/2023). Hierover leggen wij nu een besluit aan u voor. Daarnaast vragen we u om een besluit over de bestedingstermijn van het programma en de timing en inhoud van communicatie aan de Kamer.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om:

- 1) Akkoord te gaan met het voorgestelde scenario voor de verdeling van de middelen voor schooljaar 2022/2023. Vervolgens zullen we deze bespreken in een interdepartementaal ambtelijk overleg en agenderen voor de MR van 11/2 (afgestemd met AZ). Hierover is voorlopig een verschil van mening met ambtelijk Financiën; afhankelijk van de reactie van u en MFIN moeten we de noodzaak van contact met MFIN beziën. Als we met FIN overeenstemming hebben bereikt over de verdeling, zal D.VO of DGPV hierover contact opnemen met de PO-raad en VO-raad.
- 2) Medio februari een brief aan de Kamer te sturen met daarin de verdeling van de middelen en de beantwoording van het schriftelijk overleg NP Onderwijs, en een tweede ("kick-off") brief in april te sturen, vergezeld van de tweede voortgangsrapportage, waarin u in gaat op de stand van zaken en de (on)mogelijkheden van het programma.
- 3) In de brief van medio februari ook aan te geven dat de bestedingstermijn (looptijd) van het NP Onderwijs met 1 jaar wordt verlengd. Alternatief is dit besluit te nemen en te communiceren in de brief van april, conform de toezegging van uw voorganger.

Toelichting

Ad 1) Verdeling van de middelen

Voorstel vanuit OCW voor de verdeling middelen 2022/2023

- In het huidige schooljaar (2021/2022) krijgen scholen een gelijk bedrag per leerling voor het PO en VO (€701,16 per leerling). Scholen met veel leerlingen met een risico op een onderwijsachterstand krijgen een aanvullend bedrag. Dit zijn vaak leerlingen met een lage sociaaleconomische status (SES). De keuze voor deze verdeling is gemaakt in maart 2021. Toen was er nog beperkt inzicht in (de omvang en verdeling) van vertragingen in het funderend onderwijs, zowel cognitief als ten aanzien van sociaal-emotioneel welzijn. Het NP Onderwijs richt zich op het herstel van vertragingen op cognitief vlak én m.b.t. sociaal-emotioneel welzijn.
- Voor de verdeling van de middelen over het volgende schooljaar (2022/2023) willen we gebruik maken van de inzichten in de daadwerkelijke leertraceringen (per augustus 2021) uit de eerste voortgangsrapportage NP Onderwijs. Wij stellen een verdeling voor waarbij er een hoger bedrag per reguliere leerling wordt gehanteerd in het VO (€820) dan in het PO (€500). In de voortgangsrapportage bleken namelijk de vertragingen in de kernvakken in het VO aanzienlijk groter dan in het PO. Dit volgt logischerwijs uit het feit dat scholen in het VO gedurende de pandemie langer gesloten zijn geweest.

*Waar is deze
Nieuwe verdeling
op gebaseerd,
Waarom niet bv
920 / 400?*

Datum
27 januari 2022

Scholen met relatief veel leerlingen uit
lage SES? Of zit 'er' hier
daarheen ook?

- Verder stellen we voor een groter deel van de gelden te laten gaan naar achterstandsscholen: (22% van het budget in plaats van 12% van het budget in 2021/2022). Dit sluit ook aan op inzichten in de voortgangsrapportage, namelijk dat bij deze leerlingen sprake is van meer opgedane vertragingen.
- In de verdeling voor de middelen is nog geen rekening gehouden met de korting op het NP Onderwijs van €230 miljoen uit het coalitieakkoord. U heeft eerder aangegeven deze korting bij de voorjaarsbesluitvorming te willen meenemen. Wanneer de €230 miljoen bij de voorjaarsbesluitvorming neerslaat bij PO/VO, zullen de bedragen lager uitvallen dan we communiceren. Dit betekent dat we in een latere fase de scholen moeten teleurstellen over de hoogte van het bedrag. De precieze verdeling is onder dit voorbehoud terug te vinden in de bijlage.
- Wij willen deze verdeling nu communiceren, zodat scholen op hoofdlijnen duidelijkheid krijgen over de verdeling van de middelen voor het volgende schooljaar, zodat zij hier in hun plannen al tijdig rekening mee kunnen houden. Dat is ook een wens van de sector en komt de verwachte doelmatigheid van de besteding ten goede. De definitieve bedragen worden in een brief van april¹ gecommuniceerd (omdat deze afhankelijk zijn van o.a. de achterstandsscores die niet eerder beschikbaar zijn).

Jullie adviseren dit nu te communiceren, hoe te dealen met evt. teleurstelling later (Bulkt e.k. over)?
Proces en geschilpunten

- Over de verdeling van de middelen voor het schooljaar 2022/2023 (ca. €2 miljard) is de afgelopen maanden veelvuldig gesproken met FIN. Het bedrag voor het volgende schooljaar staat namelijk nog grotendeels op de aanvullende post bij het Ministerie van Financiën.
- FIN en OCW delen de algemene uitgangspunten, namelijk dat de verdeling goed aan moet sluiten bij de meest recente inzichten in vertragingen. FIN steunt dan ook ons voorstel voor het grotere bedrag naar VO dan PO en het voorstel voor een groter aandeel naar achterstandsscholen.
- Er is echter geen ambtelijke overeenstemming bereikt, omdat FIN nog een stap verder wil gaan. FIN stuurt aan op een aanpassing van de gehanteerde indicator (de CBS-indicator²) voor scholen met leerlingen met een risico op onderwijsachterstanden, omdat zij meer achterstandsmiddelen naar de groep leerlingen met een gemiddelde SES willen. Uit onderzoek blijkt namelijk dat niet alleen lage SES-, maar ook midden-SES-leerlingen relatief grote vertragingen hebben. Idealiter zouden wij daar ook meer rekening mee houden, maar om meerdere redenen vinden wij het onwenselijk om in deze wens van FIN mee te gaan:
 - Tijdpad scholen: aanpassing van de indicator zou ertoe leiden dat er pas op zijn vroegst in mei inzichten zijn in welke verdeling van middelen passender zou zijn. Dan komen scholen in de knel met het tijdig voorbereiden van interventies. Een groot kritiekpunt vorig jaar was dat scholen pas te laat duidelijkheid kregen over hun middelen (dat was toen in maart).
 - Verwachtingen scholen: eerder is gecommuniceerd dat scholen naar inschatting minimaal €500 per leerling voor 2022/2023 zouden ontvangen. Met aanpassing van de indicator wordt de doelgroep groter en is er meer budget voor scholen met leerlingen met een risico op onderwijsachterstand nodig. Daarmee is de kans groot dat het vaste bedrag in PO lager uit komt dan €500 per leerling. Dat vinden wij onwenselijk omdat eerder in Kamerbrieven is gecommuniceerd aan scholen dat de verwachting is dat volgend jaar minimaal €500 per leerling naar de scholen zal gaan. Scholen hebben hierop hun begroting gemaakt en zullen mogelijk personeel moeten ontslaan, als de middelen niet conform toezegging worden verstrekt.

¹ Scholen kunnen geïnformeerd worden over de precieze bedragen op het moment dat o.a. de definitieve achterstandsscores bekend zijn. De bekendmaking hoeft dus niet per se mee te lopen in de kick-off-brief.

² De CBS-indicator berekent op basis van omgevingskenmerken het risico op een onderwijsachterstand per leerling en daarmee een achterstandsscore per school. In het speciaal basisonderwijs en (voortgezet) speciaal onderwijs wordt een andere indicator gehanteerd, namelijk de cumi-indicator (Culturele Minderheden). Vooral op het gebruik van de cumi-indicator is kritiek geweest.

- o Schijnprecisie en belang sociaal-emotioneel welzijn: FIN wekt de indruk elke euro precies te willen mikken op de individuele cognitieve leervertraging van de leerling. Dit doet geen recht aan het feit dat we slechts één meting daarvan hebben in augustus 2021 en sindsdien de situatie in PO en VO en tussen achterstandsscholen substantieel anders kan zijn. Daarbij willen we niet dat alle middelen alleen naar de achterstandsscholen gaan, aangezien ook reguliere scholen kampen met vertragingen en dus aanvullende middelen nodig hebben. Bovendien negeert het een deel van de doelstelling van het programma (sociaal-emotioneel welzijn) waarvoor scholen minstens zoveel behoefte hebben aan afdoende middelen. Doordat sociaal-emotioneel welzijn moeilijk meetbaar is, is het lastig om te bepalen welk deel van de middelen hiervoor nodig is. Dit maakt het risicovol om te grote verschuivingen in de verdeling te maken en bijvoorbeeld onder de €500 per leerling uit te komen voor het PO.
- o Uitvoering: CBS verwacht geen grote inhoudelijke effecten van het aanpassen van de gehanteerde indicator² voor de midden SES-groep, waardoor noodzaak klein is. Het aanpassen van de gehanteerde indicator leidt tot beperkte extra uitvoeringslast voor DUO. DUO heeft daarnaast aangegeven dat een andere systematiek op deze korte termijn, voor de ingang van volgend schooljaar, voor hen niet uitvoerbaar is. *Wat betekent dat precies?*
- Daarnaast acht FIN een verlenging van de bestedingstermijn voor scholen wenselijk, maar wil het bedrag dan ook verspreid over meerdere jaren verstrekken. Dat laatste vinden we onwenselijk, aangezien scholen al rekening hebben gehouden met het totale bedrag in 2022 en dan mogelijk middelen te kort komen voor de interventies die zij gepland hebben voor het schooljaar 2022/2023. We adviseren wel de bestedingstermijn te verlengen (zie ad 3). *Okay---*

Ad 2) Planning brieven

Inhoud brief medio februari 2022

- Aan de Kamer en het veld is toegezegd dat begin 2022 duidelijkheid komt over de verdeling van de middelen. Vooral voor de scholen is dit belangrijk i.v.m. het maken van plannen voor schooljaar 2022/2023.
- De beantwoording van de vragen uit het Schriftelijk Overleg (SO), n.a.v. de eerste voortgangsrapportage, moet voor 24 februari in de Kamer liggen. Hiervoor ontvangt u volgende week de beantwoording.

Kick-off-brief in april 2022

- Tijdens de diepingsessie over het NP Onderwijs heeft u aangegeven dat u graag een "kick-off-brief" zou willen, waarin we benoemen wat we wel/niet weten, wat de zwaktes van het programma zijn en wat haalbaar is binnen het programma. Om deze te schrijven is meer tijd nodig, medio februari is niet haalbaar. Daarnaast missen we nu nog informatie over de stand van zaken van de uitvoering. De kick-off-brief kan gelijktijdig met de tweede voortgangsrapportage in april worden aangeboden aan de Kamer. In de tweede voortgangsrapportage ligt de nadruk op de uitvoering van het programma en kunnen we rapporteren over:
 - o de daadwerkelijke implementatie door scholen (uitvoering en effecten);
 - o inhuur van derden door scholen (politiek een heikel punt);
 - o plannen van gemeenten en de bovenschoolse interventies van schoolbesturen;
 - o lerarentekort en lesuitval;
 - o verwacht effect arbeidsmarkttoelage.
- We hebben dit voorjaar géén actuele kwantitatieve data over de leerprestaties van leerlingen. Die data zijn in het najaar weer beschikbaar. *Communicatie over geld moet wel gelijke lopen met deze aspecten*

Datum
27 januari 2022

*Daarom deze kritiek voor zijn
met 'kick-off' brief.*

- Daarnaast is het relevant dat de Algemene Rekenkamer (AR) in mei met een rapport naar buiten komt over het NP Onderwijs. Zij zijn onder andere kritisch over de communicatie naar de Kamer en het veld door OCW (zie bijlage 1). Met de kick-off-brief kunt u dit rapport voor zijn en een gedeelte van de bezwaren wegnemen.

Ad 3) Looptijd Nationaal Programma Onderwijs

- In 2021 zijn er een tweetal moties ingediend over de looptijd van het programma: de motie Peters en Bisschop³, waarin wordt verzocht om de looptijd van het programma met twee jaar te verlengen als dat tussentijds nodig blijkt, en de motie Segers en Van Meenen⁴ om de looptijd van het programma met één jaar te verlengen als dat nodig blijkt. Aan de Kamer is toegezegd dat in april 2022 een besluit zal worden genomen over de termijn waarin scholen de middelen mogen besteden, gebaseerd op de tweede voortgangsrapportage.
- Wij ontvangen signalen van scholen dat zij de afgelopen periode nauwelijks tot niet zijn toegekomen aan het inhalen van de achterstanden. Daarnaast blijkt nu, door de middelen vanuit het coalitieakkoord, dat met de huidige looptijd van het programma scholen een aanzienlijke piek van te besteden middelen hebben in 2022.
- Deze keuze betreft enkel een verlenging van de bestedingstermijn, de middelen worden wel in schooljaar 2022/2023 uitgekeerd. Zoals aangegeven zou FIN graag een verlenging van de bestedingstermijn zien én willen zij daarbij het bedrag over meerdere jaren verspreid verstrekken. Dit laatste vinden wij onwenselijk, aangezien scholen al rekening hebben gehouden met het totale bedrag in 2022 en dan mogelijk middelen te kort komen voor 2022/2023.

In onderstaande tabel vindt u een afweging m.b.t. de verlenging van het programma met argumenten voor (+) en tegen (-).

	Scenario 1: geen verlenging van het programma	Scenario 2: verlenging van het programma
Afwegingen	(+) Het programma is ingezet voor 2,5 jaar, verlenging kan ervaren worden als het aanpassen van de spelregels halverwege het spel. (+) Urgentie bij scholen tot snel inlopen achterstanden blijft behouden. (-) Sinds de start van het programma is de coronapandemie niet, zoals verwacht, voorbij. Daarom hebben scholen minder goed het programma uit kunnen voeren en de achterstanden in kunnen halen. Ook zijn scholen op Caribisch Nederland (CN) later gestart met de uitvoering. (-) Scholen voelen zich niet gehoord indien de looptijd niet wordt aangepast. (-) Scholen kunnen gedemotiveerd raken wanneer het niet tijdig lukt de achterstanden in te lopen door de aanhoudende pandemie. (-) Er blijft een piek in de middelen van de scholen in 2022.	(+) Door te verlengen vragen we van scholen wat redelijk is, gezien de aanhoudende pandemie, en geven we scholen de tijd om een slag te slaan op het inhalen van de achterstanden die ook gedurende het programma opnieuw zijn ontstaan. (+) Scholen voelen zich gehoord. (+) Door verlenging neemt de kans op het inhalen van corona-gerelateerde vertragingen en daarmee op het slagen van het programma toe. (+) Dit vergroot de kans dat middelen doelmatig worden ingezet. (+) De middelen uit het NP Onderwijs en het coalitieakkoord kunnen beter over de tijd verdeeld worden. (-) Urgentie van scholen om middelen direct in te zetten kan wat afnemen. (-) De aanvullende benodigde monitoring en ondersteuning vraagt grofweg €17 miljoen extra per jaar.

³ Tweede Kamer, vergaderjaar 2020–2021, 35 570 VIII, nr. 232

⁴ Tweede Kamer, vergaderjaar 2020–2021, 35 570 VIII, nr. 236

Wel met kick-off brief graag,
dan deze in ambitie met terugschrijven.

Datum
27 januari 2022

Dus deel 1 kick-off brief februari
2 2 2 2 2 April:

Ook voor de timing van de bekendmaking van het besluit zijn twee scenario's te onderscheiden. Deze worden, inclusief afwegingen, in onderstaande tabel beschreven.

	Scenario 1: we communiceren het besluit bij de brief medio februari	Scenario 2: we communiceren het besluit bij de kick-off-brief in april
Afwegingen	(+) Medio februari is bij scholen de globale hoeveelheid middelen en de bestedingstermijn bekend. Hierop kunnen zij hun plannen baseren. (+) U laat zien dat u de signalen van scholen hoort en ze serieus neemt. (-) U maakt de keuze op basis van de signalen uit het veld, de motie van de Tweede Kamer uit juni 2021 en de huidige coronasituatie, zonder onderbouwing uit onderzoek.	(+) U maakt een keuze op basis van onderzoeksgegevens over de uitvoering van de schoolprogramma's. (-) Scholen kunnen dit besluit mogelijk niet meer verwerken in de plannen voor schooljaar 2022/2023 en hebben mogelijk geen extra middelen voor 2023/2024.

Advies: verleng met 1 jaar en maak dit z.s.m. bekend

Alles afwegende adviseren wij u om het programma te verlengen, waarbij wij een voorkeur hebben voor verlenging met 1 jaar. Daarmee blijft de urgentie voor scholen om de vertragingen als gevolg van corona in te lopen en blijven de voordelen van verlenging behouden. Risico van verlenging met 1 jaar i.p.v. 2 jaar is wel dat we nog midden in de coronacrisis zitten, en dat het onduidelijk is hoe komende periode qua (quarantaine)maatregelen zal verlopen.

Daarnaast adviseren wij dit besluit al medio februari te communiceren, zodat scholen hier rekening mee kunnen houden in de planvorming voor het tweede schooljaar (2022/2023). Daarbij geven we scholen dan in een keer zo veel mogelijk duidelijkheid over de financiële kanten van het NO Onderwijs, zowel qua hoeveelheid middelen als qua bestedingstermijn. Eerder is met de Kamer gedeeld in april de beslissing over de verlenging van het programma te nemen. Naar verwachting zal de Kamer geen grote belemmeringen zien bij eerdere communicatie omdat er vanuit de Kamer al meermaals is gevraagd het programma te verlengen.

Indien u ervoor kiest om de looptijd van het programma te verlengen zal vervolgens ambtelijk worden afgestemd met mbo/ho wat ons voorgenomen besluit betekent voor hun programmalijn en wat dit betekent voor de communicatie vanuit het gehele programma.